

Oponentský posudek disertační práce

Název práce: Metoda ukotvujících vinět a její využití pro zvyšování komparability sebehodnocení vědomostí a dovedností v oblasti ICT

Autor: PhDr. Jan Hrabák

Školitel: doc. RNDr. PhDr. Hana Voňková, Ph.D. et. Ph.D.

Oponent: PhDr. Miloš Prokýšek, Ph.D.

Posuzovaná disertační práce obsahuje 165 stran textu, 8 stran (80 titulů) odkazů na použité publikace a informační zdroje, seznam tabulek a obrázků a 5 příloh v rozsahu 12 stran.

Autor PhDr. Jan Hrabák abstraktu disertační práce uvádí, že *„Tato práce pojednává o využití metody ukotvujících vinět v pedagogickém výzkumu při zjišťování úrovně vědomostí a dovedností v oblasti informačních a komunikačních technologií (ICT) se zaměřením na české středoškolské studenty.“*

a) vyjádření k aktuálnosti zkoumané problematiky

Autor se zaměřuje na problematiku zlepšení komparability sebehodnocení v rámci dotazníkových šetření využívajících sebehodnotící škály. Konkrétněji se zaměřuje na zjišťování úrovně vědomostí a dovedností v oblasti ICT.

Téma práce je v obecné rovině aktuální z pohledu zlepšení výsledků zkoumání skutečnosti zjišťované subjektivním sebehodnocením a rovněž zacílení na oblast znalostí a dovedností v ICT se jeví prospěšná. Fakt, že sebehodnocení respondentů je nekonzistentní z důvodů rozdílného vnímání vlastních znalostí a dovedností je dostatečně prokázáno odbornou literaturou citovanou v práci.

Práce má svým tématem potenciál k rozvoji metodiky pedagogického výzkumu i zkvalitnění poznání znalostí a dovedností populace v oblasti ICT, přičemž lze s autorem souhlasit, že *„Zjišťování skutečné úrovně vědomostí a dovedností v oblasti ICT není jednoduché a může být také finančně nákladné“*. (str 9)

b) vyjádření ke splnění stanoveného cíle

Cíl práce je definován v úvodní kapitole a formulován takto: *„Cílem disertační práce je zformulovat nové ukotvující viněty pro jednotlivé dimenze ICT dle dokumentu DigComp i pro obecnou úroveň ICT vědomostí a dovedností. Cílovou skupinou jsou studenti středních škol.“* (str 11).

V dalším textu předkládané práce nejsou cíle této práce dále strukturovány či rozpracovány. Takto stanovený cíl práce lze považovat s ohledem na požadovanou úroveň práce za nedostatečný, ačkoliv práce samotná tento deklarovaný cíl výrazně přesahuje.

Rovněž definice úkolů a metod je provedena spíše povrchně a opět lze konstatovat, že v samotné práci je použita řada metod a provedena řada činností nad rámec deklarovaného v úvodu práce.

Takto definované cíle práce nelze považovat za cíle odpovídající úrovni disertační práce a nesvědčí o systematickém přístupu řešitele k dané problematice. Přesto práce samostatná překonává definované cíle svým obsahem a tudíž lze samotnou vágní formální definici tolerovat.

c) vyjádření k postupu řešení problematiky, k použitým metodám

Teoretická část práce je zpracována v přiměřeném rozsahu a vytváří dostatečný základ pro stěžejní empirickou část práce. Autor přiměřeně pracuje s citačním aparátem a podává čtenáři přehled klíčových a určujících dokumentů, které definují očekávanou úroveň poznání ICT technologií u zkoumané skupiny a zároveň soubor provedených výzkumných šetření, které se zaměřovali na zjišťování úrovně ICT znalostí a dovedností u cílové skupiny.

Autor však čtenáři zůstává dlužen hlubší zhodnocení těchto dokumentů a výzkumů a jasnější propojení mezi empirickou a teoretickou částí práce.

V části 5.3 se autor věnuje možnostem využití parametrické a neparametrického přístupu pro aplikaci ukotvujících vinět. Přičemž zdůvodňuje preferenci neparametrického přístupu, který dále aplikuje v empirické části práce.

V empirické části práce, která je částí stěžejní, se autor pokusil maximálně zdokumentovat proces tvorby ukotvujících vinět i všech souvisejících aktivit. Především popisuje jednotlivé výsledky aplikace ukotvujících vinět, což dobře ilustruje provedené změny v návrhu vinět. Výsledky jsou navíc prezentovány formou přehledových tabulek, které v sobě přehlednou integrují velké množství informací.

d) vyjádření k systematickosti, přehlednosti, formální úpravě a jazykové úrovni disertační práce

Kromě výše zmiňovanému stanovení cílů práce, je práce zpracována přiměřeně systematicky a přehledně. Po formální stránce splňuje požadavky kladené na disertační práci jak z pohledu rozsahu, použitého slohu i úrovně typografické úpravy.

e) závěr

Lze konstatovat, že práce doznala řadu pozitivních změn v porovnání s verzí, kterou měl oponent k dispozici v loňském roce. Hlavní posun je možné spatřit v systematickosti a čitelnosti textu, zlepšení formální úrovně a kvalitě zdokumentování výsledků empirických částí práce.

Za negativum práce lze považovat malý vzorek subjektů, na kterém jsou viněty ověřovány, jistou „jednoúčelovost“ výsledků, a tudíž obtížněji definovatelný přínos pedagogické vědě (přičemž přínos samotného použití vinět lze považovat již za dostatečně prokázané)

Předložená disertační práce PhDr. Jana Hrabáka „Metoda ukotvujících vinět a její využití pro zvyšování komparability sebehodnocení vědomostí a dovedností v oblasti ICT“

splňuje

náležitosti kladené na disertační práci. Předloženou disertační práci **doporučuji** k obhajobě.

V Českých Budějovicích, 1. 9. 2020

PhDr. Miloš Prokýšek, Ph.D.

Ústav aplikované informatiky,
Přírodovědecká fakulta,
Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích